

De Stemming van 25 augustus 2019

Bij de eerste peiling na het reces is goed te merken dat de glans wat verdwenen is van FVD. Hoewel 16 zetels nog steeds 14 meer zijn dan de 2, die men nu in de Tweede Kamer heeft, is het beduidend minder dan de 28, die de partij begin april nog haalde. De partij staat nu op de derde plaats achter de VVD en de PvdA. (Die twee op 1 en 2 hebben we sinds de vorming van Rutte 2 eind 2012 niet meer gezien).

De PVV, die electoraal de meeste last had van de opkomst van FVD, is er 2 gestegen en staat hiermee 5 zetels hoger, dan toen FVD op 28 zetels stond. Ook SP en 50PLUS winnen iets terug van hun verlies in de richting van die partij en staan nu 1 hoger.

Verder zien we ook nog een licht herstel bij D66. De 11 waarop deze partij staat is nog steeds 8 minder dan bij TK2017

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	4-8 2019	25-8 2019	Versch. t.o.v. 4 aug.	Versch. t.o.v. TK2017
VVD	33	27	27		-6
PvdA	9	19	19		10
FVD	2	20	16	-4	14
CDA	19	16	16		-3
GroenLinks	14	15	15		1
PVV	20	11	13	2	-7
D66	19	10	11	1	-8
SP	14	7	8	1	-6
Partij voor de Dieren	5	7	7		2
ChristenUnie	5	6	6		1
50PLUS	4	5	6	1	2
DENK	3	3	3		0
SGP	3	2	2		-1
Overige partijen		2	1	-1	1
	150	150	150		
Coalitie	76	59	60	1	-16

De veranderde positie van FVD sinds de winst bij de Provinciale Statenverkiezingen, 5 maanden geleden, is goed te zien in de volgende tabel. Daarbij is de situatie van eind maart, eind mei en nu vergeleken.

Daarbij zien we dat FVD inmiddels meer bijna 40% van de kiezers van PS2019 niet meer heeft weten vast te houden. Gemiddeld is dat bij de andere partijen ruim 20%.

Aandeel kiezers dat aangeeft dezelfde partij voor Tweede Kamer te stemmen als stemkeuze PS2019

<i>percentage</i>	29-mrt	31-mei	25-aug
VVD	92%	86%	83%
PvdA	85%	86%	82%
FVD	90%	81%	61%
CDA	80%	83%	77%
GroenLinks	77%	73%	73%
PVV	79%	75%	84%
D66	77%	71%	74%
SP	73%	65%	68%
Partij voor de Dieren	77%	75%	60%
ChristenUnie	66%	71%	71%
50PLUS	55%	62%	66%
SGP	99%	96%	93%
Alle kiezers PS2019	86%	80%	75%

Terwijl eind maart FVD ook nog fors won onder de kiezers van de PVV bij PS2019, is er nu per saldo een duidelijk verlies in de richting van de PVV. Ook zien we een duidelijke stijging van FVD-kiezers, die nu zeggen dat ze niet weten op welke partij te stemmen t.o.v. 3 maanden geleden.

We hebben ook gevraagd hoeveel kans de kiezers geven aan de nieuwe partij van Henk Otten en de andere twee senatoren.

Dan zien we dat die kans -op dit moment- heel klein is.

De kans bij de volgende Tweede Kamerverkiezingen op de partij van Henk Otten te stemmen

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemgedrag PS2019		
		FVD	VVD	PVV
Ga ik zeker stemmen	0%	1%	0%	1%
Kans is groot	2%	5%	1%	4%
Kans is klein	15%	15%	25%	8%
Ga ik zeker niet stemmen	78%	75%	68%	86%
Weet niet/geen antwoord	5%	4%	6%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Een kwart van de Nederlanders is positief over het feit dat over twee maanden Brexit zeker lijkt te gaan plaats vinden. Kiezers van FVD en PVV zijn daar veel enthousiaster over dan de kiezers van de regeringspartijen, GroenLinks, PvdA en SP.

De premier van Engeland heeft aangekondigd dat op 31 oktober 2019 zijn land zeker de EU zal verlaten hebben. Hoe reageert u hierop?

	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Positief	26%	6%	10%	1%	4%	6%	35%	15%	72%	74%	34%
Negatief	56%	75%	83%	93%	84%	76%	37%	52%	13%	11%	50%
Neutraal	15%	19%	7%	6%	11%	12%	27%	30%	12%	9%	5%
Weet niet/geen antwoord	3%	1%	1%	0%	0%	7%	1%	2%	3%	6%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De meeste mensen hopen dat de Brexit nog wel plaats zal vinden met een deal tussen Engeland en de EU.

Als Engeland op 31 oktober 2019 de EU verlaat, wat wilt u dan het liefst dat er gebeurt?

	Allen	Stemt nu									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FVD	PVV	50Plus
Een Brexit met een deal tussen Engeland en de EU	63%	71%	83%	80%	79%	67%	38%	57%	43%	41%	65%
Een zogenaamde NoDeal Brexit	16%	12%	8%	13%	9%	10%	14%	17%	29%	32%	24%
Geen voorkeur	21%	17%	10%	5%	11%	23%	48%	25%	28%	27%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De steun voor een referendum over een Nexit is ongeveer een derde. Onder de huidige kiezers van FVD en PVV is dat meer dan 80%. Die cijfers zijn t.a.v. vorig jaar amper veranderd.

Wilt u een referendum over het verlaten van de EU door Nederland?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig Stemgedrag*									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Ja, juli 2016	47%	24%	26%	11%	8%	7%		59%		93%	50%
Ja, sep 2018	33%	12%	8%	11%	5%	9%	26%	52%	81%	86%	45%
Ja, deze week	31%	5%	8%	0%	2%	11%	34%	44%	83%	85%	15%

* huidige stemgedrag in 2016, 2018 en 2019

Het aandeel Nederlanders dat bij een referendum voor een Nexit zou stemmen is t.o.v. vorig jaar niet veranderd.

Wat zou u stemmen bij als dat referendum in Nederland wordt gehouden?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Huidig Stemgedrag*									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Voor uittreden, juli 2016	43%	16%	16%	8%	7%	8%		52%		90%	54%
Voor uittreden, sep 2018	30%	9%	6%	10%	3%	4%	22%	20%	76%	84%	40%
Voor uittreden, deze week	30%	8%	7%	0%	2%	8%	31%	35%	78%	83%	31%

* huidige stemgedrag in 2016, 2018 en 2019

Degenen die aangeven bij PS2019 FVD gestemd te hebben, maar dat nu niet zouden doen, zijn maar voor 69% voor een Nexit.

Ten slotte hebben we het onderzoek herhaald dat we 1 jaar geleden hielden over het oordeel van de Nederlanders over President Trump. Hoewel het oordeel overall duidelijk negatief is, blijkt die het afgelopen jaar iets positiever geworden te zijn.

Hoe is uw oordeel over het functioneren van President Trump?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen aug 2018	Allen aug 2019	Stemt nu								
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV
Positief aug 2018	14%		9%	12%	0%	0%	3%	4%	0%	45%	50%
Positief aug 2019		18%	13%	13%	0%	0%	2%	1%	0%	57%	55%